

**О. І. Кремень, канд. екон. наук, доц.,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"**

ОЦІНЮВАННЯ ІНФЛЯЦІЇ ЯК ФІНАНСОВО-СТАТИСТИЧНА ПРОБЛЕМА

Актуальність статистичного вивчення інфляції зумовлена цілим рядом причин. По-перше, в результаті інфляції зростає розрив в реальних доходах між видами соціальних груп, погіршується становище осіб з фіксованим доходом - пенсіонерів, службовців, студентів, чії доходи формуються за рахунок держбюджету. По-друге, інфляція несе негативні наслідки для економічного зростання - у цьому контексті вона розглядається як прихований податок на заощадження, оскільки знижує стимул до нагромадження, відтак заощадження, наприклад, в формі депозитів скорочуються та відбувається зміщення до нагромадження натуральних речей як нерухомість і дорогоцінності. По-третє, інфляція має негативний вплив на політичне середовище - інфляція негативно впливає на сприйняття громадськістю влади, що призводить до зниження довіри до діяльності Уряду, до запланованих програм та реформ. По-четверте, спостерігається негативний вплив на розвиток зовнішньоекономічних зв'язків - найбільш узагальненим наслідком її є падіння курсу національної валюти відносно валют країн, де інфляція відсутня чи розвивається нижчими темпами, при цьому падіння курсу відбувається нерівномірно і неадекватно зниженню купівельної сили грошей на внутрішньому ринку.

На сьогоднішній день в Україні, як і у більшості країн, створено наступну систему індексів цін: у споживчому секторі: індекс споживчих цін (ІСЦ); у виробничому секторі: індекс цін на засоби виробництва (цін виробників промислової продукції), індекс цін на будівельно-монтажні роботи, індекс тарифів на послуги пошти та зв'язку для підприємств, установ, організацій, індекс тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом, індекс тарифів на транспортування вантажів трубопроводами, індекс цін реалізації сільськогосподарської продукції; узагальнюючі показники: дефлятор валового внутрішнього продукту, індекс купівельної спроможності. Індекс споживчих цін займає центральне місце в системі показників статистики цін і розраховується в Україні, починаючи з серпня 1991 р., в рамках програми опрацювання ряду макроекономічних показників, заснованих на міжнародних стандартах. Індекс споживчих цін дозволяє оцінити рівень інфляції на споживчому ринку та характеризує зміни в часі загального рівня цін на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання.

Зацікавленість в ІСЦ з боку громадськості викликана наступним: ІСЦ широко використовується для індексації пенсій та соціальних забезпечень; ІСЦ також використовується для індексації інших платежів -

таких як виплата відсотків, орендної плати, цін облігацій; ІСЦ використовується як показник загальної інфляції, не дивлячись на те, що реально він вимірює інфляцію споживчих цін; використовується органами державного управління та грошово-кредитного регулювання для визначення інфляційних цілей грошово-кредитної політики; дані про ціни, зібрані для складання ІСЦ можуть використовуватися для складання інших індексів - паритетів купівельної спроможності, для співставлення реальних рівнів споживання у різних країнах.

На сьогоднішній день ІСЦ в Україні визначається на основі модифікованої формули Ласпейреса по споживчому набору, який включає 296 товарів і послуг-представників, на щомісячній і щоквартальній основі, при цьому дані про його значення стають доступними протягом двох тижнів після кінця місяця чи кварталу і в подальшому не уточнюються.

Т. Г. Кубах,

ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"

ВПЛИВ КРЕДИТНОГО РИНКУ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

Питання фінансової безпеки, як елемента національної безпеки є важливим для будь якої країни протягом усього періоду її існування. Але особливої актуальності набуває дане питання в умовах інтеграції фінансового ринку взагалі, та кредитного ринку зокрема до світового фінансового простору.

Кредитний ринок як складова ринку капіталу, має досить суттєвий ступінь впливу на фінансову безпеку держави.

Детальний аналіз кредитного ринку дозволив виявити, що за період 2000-2010 роки загальна частка кредитів по відношенню до ВВП зросла майже у 5 раз. А частка кредитного портфелю в активах з 2006 року перевищила максимально допустиму позначку у 65 %, в наслідок переважання банків позиками відбулося погіршення не тільки результатів їх діяльності, а й виникла загроза для фінансової безпеки держави. Водночас якість кредитного портфелю і темпи зростання обсягів кредитування призвели до дестабілізації не тільки ринку капіталу та фінансової системи, а й негативно вплинули на соціально-економічний стан держави.

Зауважимо, що як в структурі довгострокових так і короткострокових кредитів, більшу частку займають кредити видані юридичним особам, але їх частка на кінець аналізованого періоду значно зменшилась. Але спостерігається перевищення темпів збільшення обсягів споживчого кредитування над темпами зростання кредитування реального сектору економіки. За таких обставин, по суті всі зовнішні запозичення